

Vyjádření UNIPA k postavení profese porodních asistentek v systému péče

Porodní asistentky si jsou vědomy skvělých perinatologických výsledků České republiky, avšak systém péče o ženu a dítě vykazuje mnohé nedostatky. O každou těhotnou ženu je pečováno, jako by byla vysoce riziková. O ženu a dítě se v průběhu těhotenství, porodu a v poporodním období stará příliš mnoho poskytovatelů péče. To vede k tomu, že se péče příliš prodražuje a v důsledku může vést i k iatrogenním účinkům.

Porodní asistentka má nezastupitelnou úlohu v oboru porodnictví, kde neplní pouze běžnou funkci ošetřovatelky, ale je samostatným, vysokoškolsky vzdělaným poskytovatelem péče o těhotné, rodičky a ženy a jejich děti po porodu. Její práce zasahuje také do některých oblastí gynekologie, neonatologie /péče o novorozence a kojence/ a fyzioterapie /speciální cvičení s těhotnými ženami, ženami v šestinedělí a případně s ženami gynekologicky nemocnými/.

Porodní asistence je základní a nedílnou součástí systému péče o zdraví populace. Je poskytována ženám, jejich dětem a rodinám v jejich vlastním sociálním prostředí a ve zdravotnických zařízeních primární, sekundární a terciární péče státních i nestátních.

Jednotlivé typy zařízení, jejich počty, velikost spádových oblastí, charakteristika jednotlivých typů pracovišť, personální, prostorová a technická vybavenost, nutné navazující zázemí, způsob spolupráce, časová dostupnost a další je třeba definovat na základě jednání pracovní skupiny, jejímiž členy budou i porodní asistentky.

Z hlediska hospodárnosti celého systému zdravotní péče o ženu a dítě je třeba omezit rozsah péče poskytované v nemocnicích a na klinikách a posílit rozsah péče poskytované porodními asistentkami v ambulancích a domácích podmínkách, např. zkrácením doby pobytu matky s dítětem v porodnici.

Musí platit zásada, že každá žena má nárok na poskytnutí péče porodní asistentkou. Pouze u výkonů, které porodní asistentka provádí podle pokynů ošetřujícího lékaře /např. aplikace léčebné terapie/ by měl každý lékař individuálně rozhodovat o jejich potřebnosti na základě zjištěného konkrétního zdravotního stavu konkrétní pacientky. Porodní asistentka však musí jednoznačně převzít nejen kompetence, ale i veškerou odpovědnost za výkony, které provádí. Tuto odpovědnost za ni nemůže nést nikdo jiný.

Porodní asistence je vědeckou disciplínou a samostatnou, při tom nedílnou, součástí zdravotního systému péče o ženu a dítě. Je nezbytně nutné, aby byla porodní asistence uznána jako samostatná vědecká disciplína nejen lékařskou veřejností, ale i na úrovni státní správy.

Porodní asistentky podaly již na sjezdu ČGPS ČLS JEP v prosinci 2000 v Brně návrh na vytvoření pracovní skupiny, ve které budou zastoupeni lékaři /gynekologové, porodníci, neonatologové a pediatři/ z klinických pracovišť, lékaři z okresních nemocnic, ambulantní lékaři, porodní asistentky, zdravotní pojišťovny, právníci a spotřebitelé péče a která se bude seriózně zabývat danou problematikou. Provede rozbor situace po stránce ekonomické a personální, po stránce rozsahu, dostupnosti a kvality péče a připraví podklady pro vypracování komplexní koncepce péče o ženu a dítě a jejich rodinu, která bude obsahovat jak koncepci gynekologie a porodnictví, neonatologie a pediatrie, tak koncepci porodní asistence, čtyř samostatných a zároveň na sebe úzce navazujících, neoddělitelných částí. Dále se tato skupina bude zabývat tvorbou standardů péče, jako závazných norem pro poskytování péče, ve kterých budou zohledněna doporučení WHO, FIGO a ICM, směrnice EU a další nadnárodní normy a doporučení. Tato pracovní skupina může pracovat jako pracovní skupina gynekologie a porodnictví při Vědecké radě ministra zdravotnictví a může být tedy i ministerstvem financována.

V Praze 19.3.2008

Ivana Königsmarková
Viceprezidentka UNIPA